

المان نوروزی میدان جانباز، هویت شهری را
برای مخاطبان به تصویر می‌کشد

پیوند شهر و شهروند در «گذر هنر»

● **زنگنه** | سرشلوغی‌های پریساگره خورده با اسفند، روزهای پایانی سال و نوروز، اما نه از سر خانه تکانی و خرید و کارهای معمول بقیه آدم‌های شهر. او در این روزها، ذره ذره هنری که آموخته و تجربه ای را که دارد با همراهی رفقایش جوش می‌دهد تا یک اثر هنری بسازد و قاب کند به درود یوار این شهر. پریسا، شهروندی است که به وقت زمستان علاوه بر خانه تکانی باید به فکر شهرتکانی هم باشد. حالا سر همین موضوع، هشت سالی می‌شود که در زیبایی نوروزی شهر، ایفای نقش می‌کند. امسال هم پریسا عطاپور با یک کار دهان پرکن وارد معرکه استقبال از بهار شده است و زمستان سرد ۱۴۰۳ را با طرح و ایده و اجرا برای خودش و همکارانش گرم کرده است. المان نوروزی امسالش «گذر هنر» است؛ کاری که هر هگزری را متوقف می‌کند تا تأملی در وجهه‌های این اثر داشته باشد.

● با «پناهام بده» آمدم

مانند خیلی از سازندگان المان‌های نوروزی، معماری خوانده است و چند سالی است که سنگ، چوب، آهن، پلاستیک و... را سرهم می‌کند تا هم پای طبیعت در گوشه و کنار شهر، نوید رسیدن بهار را به شهروندان شهر به پشت بدهد. نمی‌دانم شما کدام کارش را در ذهن دارید، اما وقتی برای من از ساختن سروهای میدان بسیج و پهنه کودک میدان جانباز گفت، خاطرات آن ها و گذشتن از کنارشان پیش چشمم رژه رفت. ذوق هنری این بانوی طراح حوزه‌های خلاق شهری در آغاز راه چهارمین دهه زندگی‌اش زیبایی آفرین است. به همین واسطه است که او در این سال‌ها در جشنواره‌های استقبال از بهار ثابت قدم بوده و همیشه یکی دو طرحش از داوران تأیید اجرا را گرفته است. پریسا عطاپور می‌گوید: «ساخت المان‌های نوروزی را از نوروز ۱۳۹۶ شروع کردم. اولین کارم در میدان بسیج نصب شد و همان جا هم ماندگار شد. دو تا سرو با هویت امام‌رضایی ساختم که عنوانش «پناهام بده» بود.»

● هنر در خدمت هویت شهری

پریسا عطاپور، بهمن و اسفند شلوغی را سپری کرده است. وقتی او را بالای سر پروژه‌اش می‌بینیم، پر جنب و جوش است و از این سوله به آن سوله می‌رود تا نماد نوروزی‌اش را به موقع برساند. او هم زمان با بهار، متفاوت‌ترین کار خود را به میدان معروف شهر می‌آورد. پریسا «گذر هنر» را در میدان جانباز نصب خواهد کرد که در نوع خود کم‌نظیر است و مورد مشابهی ندارد. او می‌گوید: گذر هنری در میدان جانباز به نمایش درمی‌آید. برای اولین بار این طرح در کشور اجرا می‌شود و دارای دو مسیر است. یک مسیر به هنر نقاشی اختصاص دارد و یک مسیر هم خاص خوشنویسی است. به گفته بانوی هنرمند مشهدی، این دو گذر به روی هم قرار خواهند گرفت تا بخشی از تاریخچه هنری شهرمان را به تصویر بکشند.

در «گذر هنر» میدان جانباز قرار است بخشی از این هویت زنده شود و ارتباط شهر و شهروند تقویت شود. خالق این اثر می‌گوید: «فرهنگ و هنری توانند نقش مهمی در ایجاد پیوند ها و احیای هویت شهری ایفا کنند. مادر این المان سراغ بخش هنر رفته ایم و اقدامی هویتی در این خصوص را عملی کرده ایم.»

● بازخوانی هنر و هویت شهری

«گذر هنر» نوروزی میدان جانباز قرار نیست یک مسیر باشد برای نمایش چند نقاشی و اثر خوشنویسی، بلکه برای تمام فضاهای آن تحقیق و پژوهش شده است. پریسا تعریف می‌کند: «برای ایجاد فضا نگاهی به گذشته داشته ایم تا علاوه بر نمایش آثار هنری، تاریخ را با بازخوانی کنیم و گذشته این هنرها یادآوری شود.»

در مسیر نقاشی «گذر هنر»، تصاویری از نقاشی‌های حمام مهدی قلی بیگ نمایش داده خواهد شد. عطاپور می‌گوید: «این مجموعه نقاشی‌های قدیمی فوق‌العاده‌ای دارد و نشان می‌دهد مشهد در زمینه هنرهای تصویری شهر زنده‌ای بوده است.» برای مسیر خوش نویسی، مسجد گوهرشاد به عنوان مبدأ آثار انتخاب شده است. این مجموعه تاریخی یکی از غنی‌ترین نمونه‌های خوش نویسی در مشهد و ایران است. عبور هر شهروندی از «گذر هنر» نوروزی این موضوع را در ذهنش مجسم خواهد کرد که در دل این شهر یک هویت و فضای هنری زنده وجود دارد. هنرمند خلاق شهرمان در بیان جزئیات می‌گوید: در مسیر نقاشی، چهار پهنه داریم. در ورودی هر پهنه، یک خوانش از حمام داریم و در کنار ۱۶ نقاشی حمام، ۳۲ نقاشی معاصر نمایش داده خواهد شد. در گذر خوشنویسی، ۶ پهنه طراحی کرده ایم. در ورودی هر پهنه، یکی از آثار خوشنویسی مسجد گوهرشاد نمایش داده می‌شود و در ادامه مسیر با بقیه کارها روبه‌رو می‌شویم.

بانوی هنرمند شهرمان، سعی کرده با
خلق اثری نوروزی، به محضر شهدا عرض ارادت کند

«لاله‌های سرخ» بر قبور بی‌نشان

● **زنگنه** | در بهار طبیعت «لاله‌های سرخ»، هم سراز زمین برمی‌آورد اما این بار نه در میان دشت و دمن، بلکه در همین حوالی خانه‌زندگی‌ما. جایی در مرکز شهر، سرخ و سبزشان به میادین و معابر زیبایی می‌بخشد، حتی شاید زیباتر از لاله‌های دامنه کوه‌های هفت حوض. این لاله‌ها، گل‌هایی مصنوعی هستند که با ترکیبی از هنرها و به دست بانوی هنرمند شهرمان و همکارانش در میدان مرکزی شهر خودنمایی می‌کنند. «لاله‌های سرخ» را حوریه معزز طراحی و اجرا کرده است؛ نمادی زیبا و باشکوه که برای استقبال از بهار به میدان شهدا آورده شده است تا بر فراز طبقه فوقانی قبور مطهر شهدای گمنام نصب شود.

● رسیدن از خط و نقاشی به حرفه گرافیک

روزهایی که ما با حوریه خانم هم‌کلام می‌شویم، او در کارگاهی در حاشیه شهر مشغول مهیا کردن المان «لاله‌های سرخ» است. وقتی شمالی‌مطلب‌رامی خوانید، نمادش در شهر خودنمایی می‌کند و خودش هم بعد از چند ماه کار، احتمالاً در حال استراحت است. او می‌گوید: «برای برنامه استقبال از بهار نوروز ۱۴۰۴، چهار طرح ارائه دادم که خوشبختانه «لاله‌های سرخ» از میان آن‌ها تأیید شد و این روزها کارهای اجرای آن پیش می‌رود.»

● خلق اثر «نقاره‌زن» بر دیوار شهر

این اولین هنرنمایی حوریه خانم در فضای شهری نیست. او پیش از این با هنر نقاشی خود چشمان ما را با زیبایی‌های این هنر آشنا کرده است. شاید در شهر با نقاشی‌هایش روبه‌رو شده ایم و شاید هم در بیلاقیات طرچه از کنار آثارش عبور کرده ایم. معزز درباره این سابقه کاری می‌گوید: «در این مدت تمرکز بیشتر بر نقاشی بوده است، به همین خاطر نقاشی‌هایی را در طرچه اجرا کرده‌ام و در مشهد هم آثاری داشته‌ام. متفاوت‌ترین کارم در بولوار شهید صیاد شیرازی بود که یک اثر درباره حضرت رضا (ع) با عنوان «نقاره‌زن» کشیدم. فکر کنم پانزده سالی می‌شود که نقاشی‌های شهری می‌کشم.»

● سبز و سرخ با تزئین کاشی

ایده «لاله‌های سرخ» از گذر حوریه بر مزار شهدای گمنام در میدان شهدا شکل گرفت. جایی که بی‌نشان بودن این مقبره ذهن بانوی هنرمند شهرمان را به سمت و سویی برد که این ایده را مطرح کند. حالا از پس آن تفکر و ارادت این بانو به شهدا، المان نوروزی «لاله‌های سرخ» متولد شده است. او می‌گوید: «گل لاله در فرهنگ ما نماد مردان و زنانی است که برای دین و میهن از خودگذشتگی کرده‌اند. پس المان خودم را با الهام از این گل زیبا طراحی کردم.» حوریه معزز ادامه می‌دهد: «همه ما به شهدا و ایثارگران کشورمان مدیون هستیم. من سعی کردم با هنرمند بخشی از این دین را ادا کنم.»

